

Briefing

Juni 2024
Nr. 131

Briefing

Briefingmaterial

skickas till Christina Völcker
Harstigen 16, 645 42 Strängnäs
E-post: briefing@sgsresa.se
eller ordforande@sgsresa.se

Adressändringar:

Skickas till Ewa Knutsson
Slalomvägen 37, 461 58 Trollhättan
E-post: medlemsregister@sgsresa.se

Resemästaren:

Vår Resemästare är Lotta Borgiel
Byle, Ekudden 431, 643 94 Vingåker
E-post: resemastare@sgsresa.se

Sista materialdag för nästa nummer är
15 augusti 2024.

Annonser:

En helsida kostar 1000 kr och en halvsida 500 kr.

Redaktionen förbehåller sig rätten att bedöma och
eventuellt förkorta insända bidrag och tar inte ansvar
för ej beställt material.

SGS adress:

c/o Anders Gezelius
Skatkullevägen 22, 430 82 Donsö

Internetadress:

www.sgsresa.se
E-post: ordforande@sgsresa.se

Medlemsavgift per kalenderår:

Ordinarie medlem 350 kr. Familjemedlem 100 kr.
Bankgiro 223-7352

STYRELSEN

Ordförande:

Anders Gezelius
076-310 64 36
ordforande@sgsresa.se

Vice ordförande:

Kristina Bergman
070-956 17 92
vice_ordforande@sgsresa.se

Sekreterare:

Bengt Cederfelt
072-209 47 90
sekreterare@sgsresa.se

Kassör:

Ewa Knutsson
0767-96 55 00
kassor@sgsresa.se
medlemsregister@sgsresa.se

Klubbmästare:

Stefan Karlsson
072-189 23 76
klubbmastare@sgsresa.se

Briefingansvarig:

Christina Völcker
076-897 72 78
briefing@sgsresa.se

Resemästare:

Lotta Borgiel
0151-209 00
resemastare@sgsresa.se

Ledamöter:

Isabel Olesen
+45 613 032 64
ledamot@sgsresa.se
Magnus Andersson
042-14 67 51
ledamot@sgsresa.se
Kerstin Strandskog
076-174 02 62
ledamot@sgsresa.se

Innehåll

3 Nya medlemmar

4 Vykort

5 Ordförandeord

7 Vårmöte i Borås 2024

12 Down under

14 Uzbekistan
– ett ungt fritt land, del II

17 Resemästarens sidor

Omslagsbild: Lampa på textilmuseet i Borås, foto Christina Völcker

**Vi är glada att kunna hälsa följande
nya medlemmar välkomna i SGS:**

Annika Beskow och Lars Kjellberg, Everöd

Stella Cizinsky, Västerås

Inga-Lisa och Claes Sjölin, Helsingborg

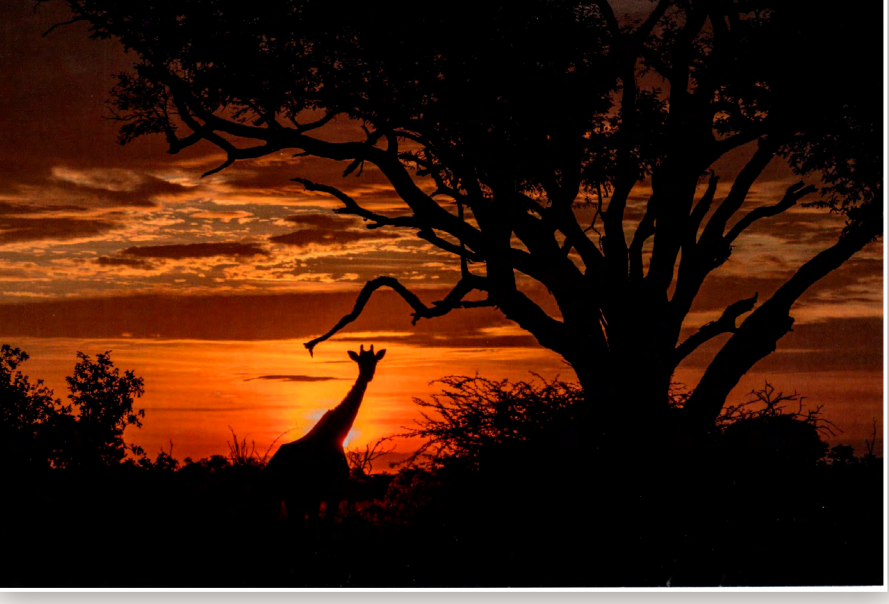
Bodil Wikholm, Vällingby

Marianne Åmand, Göteborg

Kom ihåg ...

att meddela vår kassör Ewa Knutsson om du ändrar
adress, epostadress eller telefonnummer! Ewa når du på:

medlemsregister@sgsresa.se

Hälsningar från vår safari i Botswana med många djur och vacker natur.

Margareta och Dan

Jag och min sambo Kristina Aronsson var i februari med på en gruppresa till Nya Zeeland. Hastigt fotograferade jag denna vita bil. Inte visste jag att vår förening hade en bil på N.Z!

Stellan Håkansson

Ordförandeord

Anders Gezelius

Just nu, bara dagen efter SGS vårmöte, är naturligtvis mitt huvud fullt av intryck och tankar som härstammar från det. Träffens program har ni ju sedan länge sett och på annan plats i Briefing finns en beskrivning över hur träffen var och vilka upplevelser vi bjöds på. Jag kommer snart med några reflektioner, men först kan jag inte motså frestelsen att dela med mig av tredje delen av min klagosång över mitt hälsotillstånd. Jag lovar att det blir sista delen.

Jag hade ju sedan min stroke i december 2022 fått bra hjälp med rehabilitering och kände att det i alla fall gick åt rätt håll, även om ingenting var som förut. Vi hade ju vågat oss på att resa till Georgien, till Japan och till Spanien och så här i efterhand kan man ju fundera över om det var så förståndigt egentligen, men så var det i alla fall. Vi hade som vanligt den 10 mars ätit vår middag i godan ro och börjat förbereda oss för kvällen. Jag reste mig från bordet och började gå mot TV-soffan, när Eva tyckte att jag inte rörde mig som jag borde. Hon gick ifatt mig för att förvissa sig om att allt var bra, bara för att upptäcka att jag inte var kontaktbar, stel som ett järnspett och omöjlig att på ett normalt sätt få ner i soffan. Med de erfarenheter hon ju hade, var det självklart att direkt ringa 112 och begära hjälp. Min-

sann, om inte samma ambulanspersonal, som tog hand om mig efter stroke, inom få minuter var på plats och tog över! Jag gissar att de kanske befarade att jag kunde ha drabbats av ännu en stroke och därför valde att kalla på en helikopter för transporten den här gången. Så kom det sig, att jag äntligen fick göra en resa med helikopter! Tråkigt bara att jag var medvetlös och att Eva inte kunde följa med av utrymmesskäl. När jag blivit omhändertagen och undersökt och vaknat upp, så stod det klart, att det dessbättre inte var en ny stroke utan ett epileptiskt krampfall. Jag fick medicin för att det inte skulle hända igen och vi fick veta att epilepsi är en ganska vanlig komplikation av en stroke. Vi kunde åka hem igen dagen därpå, i alla fall glada för att det inte hade hänt t.ex. i Georgien eller under någon annan av våra resor. Det tråkiga i efterhand var att det kändes som om jag åter hade svårt att gå och på det hela taget var tillbaka på ruta ett i rehabiliteringen. Men nog om detta och ni som såg mig i Borås och anorstädes kunde förhoppningsvis se, att det fanns hopp om livet i alla fall.

Ett SGS-möte ger alltid upphov till många tankar, funderingar och trevliga samtal under veckosluten och den här träffen i Borås var sannerligen inget undantag. Jag kan undra hur en utomstå-

ende upplever det som händer, när ett knappt hundratal personer med hyggligt hög ålder och varierande skröplighet, väller in och ett enda stort kramkalas tar vid och alla förefaller att oupphörligen prata med alla och uppenbarligen har oändliga gemensamma upplevelser eller kanske problem att dryfta. Man får nog den alldeles riktiga känslan av att det här måste vara en samling människor med ett osedvanligt familjärt förhållningssätt till varandra.

Jag tror att jag fick ett fint bevis på det ett par dagar före vår träff, när jag fick en mycket fin och välformulerad hälsning från Marianne Billing i Helsingborg, Marianne som var vår ordförande från 1990 fram till att jag tog över ordförandeklubban 1999. Jag citerar med glädje hennes kloka hälsning till Borås-mötets deltagare och också till er alla andra i föreningen. Marianne skriver så här:

"Det är hedrande att vara hedersmedlem i SGS och jag är väldigt stolt över det. Det skulle vara roligt att vara med och få ta del av gemenskapen. Tyvärr sätter min ålder, nästan 96 år, stopp för det. Det är något särskilt med våra möten. Vi får lyssna till intressanta föredrag, uppleva nya platser, träffa nya spännande deltagare och på alla sätt vidga vår horisont! Tag vara på denna möjlighet. Alla fantastiska resor vi gjort upplever vi nu tillsammans. Jag kan lova er, att när man inte längre kan resa på de sätt vi gjort, är de otroliga minnen vi har en stor skatt att ösa ur. Det har vi SGS att tacka för och vara glada över att föreningen fortsätter att ge oss möjligheter till nya upplevelser. Önskar er alla ett givande möte med nya kontakter för stimulerande resor".

Marianne

Vi önskade nog alla, att Marianne hade kunnat vara med oss. Vi gladdes åt hälsningen och jag törs utan tvekan hälsa tillbaka till Marianne från hela mötet!

Det var också dags för de sedvanliga årsmötesförhandlingarna och tack vare ett utmärkt arbete från kassör, revisorer och valberedning och inte minst tack vare positiva besked från de delar av styrelsen, som var uppe till omval, så kunde årsmötet genomföras på rekordtid, tror jag. Vi kan med förtröstan se fram emot kommande verksamhetsår. Själv är jag stolt, rörd och hedrad av att årsmötet valde att välja mig till ordförande för kommande år, trots att jag är mer än väl medveten om att jag bara till en ganska liten del förmått leva upp till det en ordförande i en så fin förening borde kunna prestera. Det måste i samma andetag understrykas, att utan fantastiska insatser från alla andra i styrelsen skulle det bara inte fungera. Det lilla jag kan åstadkomma blir till genom att min älskade Eva stöttar mig oändligt mycket mer än jag har minsta anledning att förvänta mig.

Om allt nu rullar på som vi tror att det gör, så kommer vi att ges möjlighet att träffas igen till hösten den 18-20 oktober i Katrineholm. Inbjudan med program och anmälan kommer att publiceras på vår hemsida, när vi väl har kommit så långt. Men innan det är dags för det, har vi en sommar framför oss med förhoppningsvis strålände väder och varför inte en och annan spännande resa, som förtjänar att berättas om i Briefing eller kanske på höstmötet under rubriken Egna bilder. Under våra resor eller när vi tar igen oss i hängmattorna eller vad vi nu föredrar som viloplats, så kan det vara lämpligt att fundera över hur vi ska kunna hantera vår förening i framtiden, så att vi kan fortsätta att leva upp till Mariannes önskan och förhoppning att SGS ska fortsätta ge oss möjligheter till nya upplevelser.

*Till sist vill jag önska er alla
en Glad sommar*

Vårmöte i Borås 2024

text : Bodil Einarsson, foto: Christina Völcker

Från 10 till 12 maj närvarade 86 st förväntansfulla SGS:are i Borås för att delta i vårmötet. Av dessa var 6 st med för första gången vilket var roligt. SGS-resan "Turismens vagga i Böhmen" till Tjeckien och Tyskland avslutades just 10 maj och 10 av 13 resenärer kom till Borås.

Fredag kväll började som vanligt med god mat: fisk, potatis, mycket god sås och grönsaker. Medan styrelsen hade sitt möte blev det bildvisning med egna bilder. Förstagångsdeltagaren Lars Kjellberg visade bilder och berättade om "Resan som för evigt förändrade hans liv". Han tog sig landvägen från Sverige till Indien för 50 år sedan. Det fanns inga reseambitioner i familjen men Lars ville ge sig iväg ut i världen. Träffade många människor på vägen i bl.a. Iran och Afghanistan, där han lovade att köra hem en bil till Sverige när han kommit tillbaka från Indien. Lars fotade både i färg och svartvitt, men det blev en svartvit bild som fångade människor i vardagen, en ögonblicksbild, som omvärderade hans liv.

Karin Malmgren var med på resan "Dit pepparen växer". Några SGS:are hade ordnat en resa till Kerala, en delstat i södra Indien, med första stopp till Taj Mahal för några av resenärerna. Resan gick i februari i år. Detta område har stor handel med peppar och andra kryddor som kardemumma, kakao och vanilj. Förutom besök här och andra sevärdheter åkte de båt i två dagar i Bakvattnet och njöt av livet.

Sista bildvisningen för kvällen var Ann Lindéns bilder från hennes resa i Rumänien hösten 2023. De reste bl.a. till Cluj där man kunde boka en student för guidning. Vidare till ett område som är rikt på gamla kloster. Hyrbilen tog dem till 8 fantastiska kloster under resans 23 mil. I norra Rumänien ligger Maramures där tiden stått stilla och man ser fortfarande höstackar på fälten. Här finns också "Merry Churchyard". Gravarna är dekorerade och målade och visar vad den avlidne arbetat med eller vilket intresse denne haft.

Lördag 11 maj

Redan kl 08:15 började föreläsningarna, för vi hade ett digert program under helgen.

Club 100 med ordförande Anders Larsson berättade om deras reseförening. Föreningen bildades i Oman 1996 och det är de 193 FN-länderna som räknas samt Vatikanstaten och Taiwan. De tar maximalt emot 100 medlemmar, som ska ha varit i minst 100 länder och medlemsavgiften är 100 USD. Det finns också möjlighet att vara aspirant med 50 länder.

De bestämmer själva resmål och ordnar det mesta på egen hand. Årsmöten hålls både utomlands och i Sverige. I år kommer det att hållas på Koster. Planerade resor är t.ex. Mustang i Nepal och Bhutan under 2024.

Ulf Wemme som är medlem i klubben höll sedan ett föredrag om "Naturfolk på Bijago Islands och Vanuatus öar".

Bijago är en ögrupp utanför Guinea-Bissaus kust. Här finns nästan ingen turistnäring, kanske pga att färjan går 1 gång i veckan. Invånarna består av flera olika grupptillhörigheter och det talas 10 olika språk. Det råder matriarkat där kvinnorna äger husen, väljer sin man och har den primära makten. Männen fiskar och gör det tunga arbetet på risfälten.

Vanuatu har däremot en mycket välutvecklad turistnäring. De lever civiliserat och ekologiskt på den beboeliga delen längs kustremsan. Inlandet är kuperat med aktiva vulkaner och är svårtillgängligt. Männen hoppar bungyjump i nerhuggen skog med en optimal G-kraft. Detta för att be till gudarna om god skörd.

Efter kafferasten presenterades den offentliga konsten i Borås av guiden Anneli Olsson. Vi skulle ju själva gå runt i staden under eftermiddagen för att se denna konst. Den mest kända är nog Pinocchio, som kom från Italien. Det blev utomhuskonst för allmänheten, då Konstmuséet skulle stängas för renovering. Konsten fick helt enkelt komma till folket istället för tvärtom. Senaste

Street-Art festivalen ägde rum 2020 och ny konstbiennial kommer att ske i år. Den offentliga konsten kommer och går och kan ändras i ny skepnad. Målningarna som finns på fastigheterna ska finnas kvar i minst 3 månader. Catafalque av Sean Henry låg närmast från vårt hotell utanför Högskolan och kallas för "Den late studenten".

Så var det dags att presentera en ny SGS-resa. Monika Larsson från Grönlandsresor berättade om den kommande resan i juli 2025. Resan går till Sydgrönland som är grönt och har ett mildare klimat. Det blir max 12 personer i gruppen för att kunna ta sig fram med båt och besöka familjer. Landskapet är fullt av fjordar med gårdar och småbyar runtomkring. Boendet kommer variera från hotell till stugor och fårgård. Resans längd är 8 dagar och det blir besök på ett sälgarveri och olika hantverk. Monika kommer att tillgodose resenärernas intressen i möjligaste mån och ordna besök utifrån det. Mycket god mat utlovas.

Innan lunch var programpunkten "Styrelsen informerar". Hälsningar

från Marianne Billing framfördes. Hon önskade oss allt gott under helgen och framöver. Kristina Bergman delade in oss i två grupper med ansvariga för dessa. Eftermiddagens aktivitet var dels på Textilmuséet och konstvandring på egen hand. Fika mellan 15:00 och 17:00 på hotellet.

Första gruppen samlades 13:00 på muséet och nästa grupp 14:30.

Lotta Borgiel, vår resevärd, berättade om nästa års resa i september till Aragonien med Spanienkännaren Thomas Gustafsson, som kommer att leda gruppen. Man flyger till Barcelona och resan går därefter från Pyrenéerna ner till de kala slätterna. Besök görs i medeltida byar och Goyas hus bl.a. Bland annat kommer att ske dels på kloster från 1200-talet och 1600-talet, delvis omgjort till hotell.

På Textilmuséet fick de båda grupperna en introduktion om textilens bakgrund och betydelse för Borås. Därefter rundvandring i eget tempo. Här finns bl.a. gamla tillverkningsmaskiner som fortfarande fungerar, vilket visades vid två-tiden.

Inför konstvandringen hade alla till-

gång till en karta, där målningar, konstverk och små figurer var utsatta och man kunde välja hur man gick och vad man ville se. Man kunde också ladda ner en app med mer information om konstverken. Vädret var fantastiskt med sol och skön värme.

En god middag serverades 19:00 med en förrätt på saltbakade gulbetor med ramslök, rädisor och rökt dijonnäs. Huvudrätten bestod av bistrofilé, brynt smörsås, rostad potatis och grönsaker.

Egna bilder på kvällen visades av Gunilla Broberg. Hon hade rest till Saudiarabien 2023, en resa som arrangerades av Iventus. De har inte haft turism på länge men den börjar komma igång. Saudiarabien skulle med stor sannolikhet inte ha utvecklats om inte oljereserverna upptäckts 1938. Resan började i Riyadh och fortsatte till AlUla. Arabiska halvön har haft kulturella kontakter och handelskontakter med andra civilisationer ända tillbaka till 1 000 år f Kr. Gruppen fick se och uppleva mycket, bl.a. besökte de en fastighet med 160 våningar. Resan fortsatte till Medina och Jeddah innan hemresa.

Efter Gunilla berättade Ewa Knutson

om sin resa till Sydgrönland, passande nog, som gjordes 2005. De bodde på vandrarhem och gjorde många vandringar för den som ville. Här finns många lågväxande blommor pga klimatet, bl.a. mjölkörten som är deras nationalblomma. Deltagarna var där på Grönlands Nationaldag 21 juni med musik, teater och uppträdande av olika slag.

Kristina Bergman avslutade med att visa bilder från sin och Eriks resa till Chile och Bolivia. Att se Atacamaöknen var en dröm för Erik. Bl.a. var de vid gejserområdet och Måndalen, som är mycket känd. Här finns vacker natur och stenformationer i öknen. Saltöknen är väl ett måste när man kommer till Bolivia. Här finns världens största litium-resurs för framtiden.

Söndag 12 maj började med årsmötet som vanligtvis hålls på lördagen. Till mötesordförande valdes Anders Gezelius och mötessekreterare Bengt Cederfeldt. Verksamhetsberättelsen och förvaltningsberättelsen godkändes liksom revisorsberättelsen. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Omval skedde av sittande ordförande Anders Gezelius och styrelseledamöter Stefan Karlsson, Christina Völcker, Ewa Knutson, Lotta Borgiel och Bengt Cederfeldt på två år. Omval även för revisorerna Eva Landervik två år och Gunilla Broberg ett år samt revisorssuppleant Monika Apell på ett år. Valberedningen kvarstår intakt ett år till.

Höstmötet kommer äga rum i Katrieholm.

Dagens första föredrag hölls av Åsa Molde, läkare med stort engagemang i Röda Korset, (RK) som tagit henne ut i världen. Denna gång berättade hon om sina tre resor till Nordkorea 2010, 2015

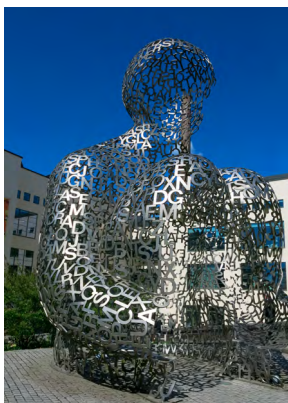
och 2016. Första resan fick man ta med kamera in i landet men inte mobiltelefon. Syftet med resan var att försöka få svar på vart Röda Korsets pengar går. Det finns små RK-kretsar i Nordkorea men även från dem har man svårt att få svar. Pengarna ska gå till mediciner på vårdcentraler och det kunde de se vid sina besök, men sjukhusen gapade tomma på patienter och personal. De två andra resorna var avsedda för utbildning för koreanska läkare under en månad. Föreläsningarna skickas i förväg men ingen kan engelska, så tolkar fanns på plats. På ett sjukhus fick de veta att under 3 månader gjordes 15 operationer.

Vi återknöt gårdagens besök på Textilmuséet med en inblick i smarta textilier, en föreläsning av Emanuel Gunnarsson och Carin Backe från Textilhögskolan i Borås. Den första tekniska vävskolan startade i Borås redan 1866.

Vad är då en smart textil? - "en produkt som interagerar med sin omgivning och anpassar sig till förändringar i miljön".

Sensorer känner av och omvandlar ex temperaturförändringar genom en digital signal. Hur ska man utforma textilier för att ge samma signal som de konventionella metoderna som ex vid EKG? Den smarta textilen sätts på t.ex. byxor eller tröjor. Emanuel hade en t-shirt under sin skjorta, där man såg hans EKG-kurva på lpaden.

Tanken är att det ska avlasta och hjälpa sjukvården, att kunna förutsäga en vårdinsats i förväg. Det är dyrt och komplicerat och fortfarande i sin linda. Textilierna ska ju också klara tvätt utan att förlora sin funktion.

Förmiddagen avslutades med att Mikael och Carin Thorvaldsson berättade om sin resa i Namibia och Nagaland. De åkte längst norrut i Namibia till Himbafolket. Här tvättar kvinnorna sällan sitt hår utan håller i örter för att hålla det fräscht. De visar heller inte sina anklar som är täckta av stora smycken. Under denna resa "gifte sig" Mikael och Carin igen enligt Himbafolkets sedvanor. Man smörjs in i ockra, har traditionella kläder och det serveras kyckling endast vid dessa tillfällen. Annars äter man majsmjölsgröt till alla måltider under torrperioden. De besökte även andra stammar och folkslag i närheten, vilka lever på ett helt annat sätt. Många av dem sägs aldrig ha fått besök av västerlänningar.

Nagaland ligger i nordöstra Indien. Där var de bl.a. med om Holifestivalen,

där man firar vårens ankomst med fest och mycket färg. De besökte även kvinnorna som har pluggar i sina näsvingar. Huvudjägarna "Cognac" har upphört från 1978 med att jaga andra stammar och ta med sig ett huvud som trofé. Visningen avslutades med en film från festivalen med slagblåsegevär, där männen ska klättra uppför en inoljad, flera meter hög stör. Inte så lätt.

Helgen avslutades med lunch och alla var mycket nöjda med vårmötet och trevlig samvaro. Många reseminnen har berättats och nya tips har erhållits. Tack framfördes till de som engagerat sig och arbetat med att helgen skulle bli så bra som den blev, Kristina Bergman och Ulla Åmand bl.a. Vi begav oss hemåt åt olika håll i Sverige med olika färdmedel i sann SGS-anda.

Väl mött i Katrineholm 18–20 oktober!

Down under

text och bild: Stellan Håkansson

Kristina Aronsson och undertecknad reste med en svensk grupp i februari 2024 till Nya Zeeland,

250 mil på landsvägarna samt båt-färder. Som ni vet är det en väldigt lång flygresa, längsta sträckan var Doha till Auckland på Nordön, 16 timmar. Fantastiskt att få hotellrum efter ankomst tidigt på morgonen, med tid för dusch och frukost. Under hela resan hade vi en väldigt bra svensk guide, som första dagen tog oss med på stads- guidning. Vi såg Auckland från ovan i Sky Tower 328 m, hiss till 51:a våningen, och fick en härlig utsikt. Dag två, båt till ön Waiheke, vandring, vinprovning och resans första dopp i Stilla Havet. Tillbaka i

hamnkvartaren åt vi vår första Pavlova, en efterrätt med ursprung från down under.

23 mil söder om Auckland finns ett vulkaniskt område Rotorua, där vi vandrade runt och även såg dansuppvisning av maorier. För att inte den gamla kulturen skall försvinna finns där utbildning inom träslöjd och andra hantverk. Hela Nya Zeeland är inom jordskorpan skakiga område och nästan varje dag sker utbrott. Vi var på västsidan av Sydön, när två skalv skedde på östsidan i Christchurch. Båda skalven var över 5 på Richterskalen, men vi märkte inget.

Queenstown
Foto:
Ömer Faruk Bekdemir

En dag åkte vi båt 32 km uppströms på floden Whanganui, därefter 45 minuters härlig promenad bland stora ormbunkar för att omma till en mindre flod, Mangapurua. Där finns en betongbro från 1936. Dit finns inte någon väg utan den är enbart möjlig att nå till fots och med cykel. Soldater från 1:a världskriget fick gratis land till nya bosättningar, men de märkte att förhållandena inte var bra, så människorna flyttade och bara bron står kvar, nu som sevärdhet.

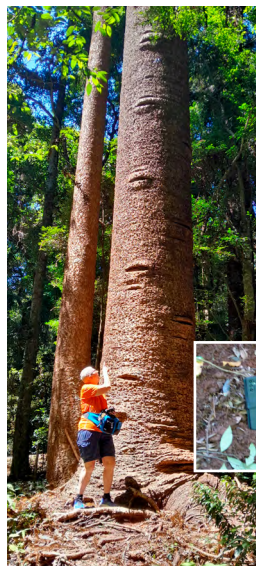
Färjan från huvudstaden Wellington över Cooksundet till lilla staden Picton på Sydön tog 3,5 timmar. Ny buss med förare som först körde oss till det berömda Marlborough, vindistriktet på öns nordöstra del. Där odlas mest den vita Sauvignon Blanc druvan och självklart var vi på vinprovning. Vidare 16 mil söderut till lilla staden Kaikoura på östkusten, känd för valskådning. Från båten såg vi en kaskelot-hona med unge och många delfiner.

Flera nationalparker besöktes, Sydöns norra område har Abel Tasman nationalpark, där vi vandrade och åkte båt.

Sydön har fjordar och glaciärer. En av landets stora sevärdheter är båtturen på fjorden Milfjord Sound och självklart ingick det i vår resa.

Gruppresa med flyg från Queenstown via Brisbane i Australien till Sverige. Jag har vänner i Brisbane, så Kristina och jag stannade där en vecka. I en nationalpark norr om Brisbane växer Bunyaträd till höjder av 30 meter och kottarna kan väga upp till 18 kg, inte roligt att få i huvudet, men det fanns varningsskyltar. Urinvånarna klättrade tidigare upp längs stammen för att hämta de söta kottarna.

Ovanstående var en sammanfattning från en månad down under.

Bunyaträd

Uzbekistan – ett ungt fritt land, del II

(fortsättning från förra numret av Briefing).

text och bild: Mikael och Karin Thorvaldsson, maj 2023.

Vi kommer fram till Samarkand

Jag går försiktigt fram emot staketet. Där finns en liten öppning och försiktigt kikar jag in. Jag får syn på en fotograf i andra änden och vågar mig igenom. När jag kommit en bit in, får vakterna syn på fotografen, ropar högt och kör iväg henne. Jag fortsätter långsamt fram mot vakterna, en av dem kommer emot mig. Jag frågar om jag får gå runt och titta lite. Han säger att det är ok, om jag betalar 50 kronor. Och jag får fotografera. Bortsett från de två vakterna i hörnet är jag nu helt ensam inne på Registan Square i Samarkand, ett av världens underverk. Solen har precis gått upp och morgonens släpljus lyser på den blå kupolen och portalerna. Det är otroligt vackert! Trots att torget är så stort, känner jag mig omsluten av byggnaderna. Portalerna reser sig 30 meter upp omkring mig. Jag korsar det stora torget. I huvudet hör jag Olga sjunga Torstein Bergmans visa om Samarkand. En port är öppen in till en bakgård. Jag går in. Här inne bodde studenterna.

När Ulugh Beg byggde den första madrasan på 1400-talet, lät han skriva på dörren: "The strive to education is the obligation of every nuslem, man and woman", vilket visar att skolan var öppen även för kvinnor. Efter ett tag kommer även Micke in på torget. Det är bara vi här. Magiskt!

Vi lagar plov och samsa hos Kursia

Hon kavlar ut degen tunt, tunt med hjälp av en lång rundstav. Inte förrän hela den stora plattan är 1-2 mm tjock är hon nöjd. Hon rullar upp hela plattan på staven och viker den som ett dragspel, när hon rullar av den igen. Så skär hon längder och rutor och visar oss sedan hur vi ska ta fyllning av vitlök, spenat, lök och potatis och vika till tortellini.

Vi är hemma hos Kursia och Rustam, som bor på landet. Tillsammans med dottern Madina och svärdottern Lola lär de oss laga traditionella uzbe-kiska rätter. När vi gjort klart pastaknytena, friterar Lola dem gyllengula i en jättestor wokpanna i trädgården. Vi äter knytena som plockmat, medan vi lagar nästa rätt, köttfyllda piroger, samsa. Under tiden eldar Madina med bomullskvistar i ugnen. Stora lågor slår upp ur ugnen, som mest liknar ett upp

och nervänt getingbo av lera. 300 grader ska det bli där inne. När lågorna lugnat sig, och det glöder fint i botten av ugnen, böjer sig Medina över kanten, sträcker ner armen och sätter fast bröd och samsa på väggen. På stan kan man se kokkar, som verkligen sträcker sig långt ner i ugnen. Hängandes över kanten med hela överkroppen nere i ugnen, kastar de fast samsan på väggen längst ner. Ner och upp igen på ett par sekunder. För att inte själva bli grillade, brukar de turas om. Här hos familjen på landet är ugnen mindre och den behöver inte fyllas hela vägen ner. Medan bröden och samsan gräddas fortsätter vi med huvudrätten plov. Plov är ris med kikärter, russin och långkokt kött kryddat med kummin. Den lagas över öppen eld och äts till lunch av alla varje dag. Kan låta enformigt, men de är väldigt glada i plov här. All mat är mycket

god och alla råvaror har de odlat eller fött upp på gården.

Bra tajming i Registan

Det är stor folksamling framför Registan och ett högljutt sorl. Själva torget har stängt sedan flera timmar och så här dags på kvällen brukar det vara ganska lugnt här. Vi är på väg hem från en sen middag och blir nyfikna. Vi går dit och hör folk prata om en ljusshow. Vår guide säger att det är jättedyrt, inget hon eller hennes grupper någonsin haft möjlighet att se. Men hur kul kan det vara med belysning av byggnader, även om de är vackra? Vi funderar på att gå, men det är inte avspärrat, och ingen verkar sälja biljetter. Vi går ner mot torget och hittar en bra plats ett par rader bak. En kvinna längst fram får syn på Mickes kamera och vill bli fotograferad framför byggnaderna. Hon vinkar till oss att komma fram. Micke tar några bilder av henne

och sedan går hon. Plötsligt har vi fått den bästa platsen, längst fram i mitten.

Så sätter showen igång. I stället för belysning av byggnaderna, som jag trodde, använder de byggnaderna som tre enorma filmdukar. Showen handlar om världens historia från big bang till nutid och den är på engelska. Effekterna är riktigt bra. När Djingis Khan kommer galopperande mot mig, duckar jag. Det är så otroligt välgjort. Efter showen berättar guiden att hon hört att en viktig delegation är på besök i staden och att man därför bjuder på föreställningen. Och vi bara råkade gå förbi, på rätt dag och vid rätt tidpunkt!

Den tredje och sista delen av Karin och Mikael's reseberättelse från Uzbekistan kommer i nästa nummer av Briefing.

Resemästarens sidor

Till Borås hade jag med mig två nya resor för 2025 och intresset är glädjande stort för båda. Det är fortfarande över ett år tills de går av stapeln, så tveka inte att anmäla ditt intresse direkt till respektive arrangör. Det förpliktigar inte till något, men du kommer att få information och aktuellt program så snart

det är klart. Du kan också läsa mer om våra planerade resor på vår hemsida, sgsresa.se. Där finns också tidigare resor publicerade.

Har du frågor om någon SGS-resa eller vill boka dig, kontaktar du researrangören direkt.

Kalendarium

**Svenskbygden i Estland.
– på upptäcktsfärd bortom
Tallinn med SGS**

2–8 september 2024. **Boka!**

**Sydgrönland – en resa fylld med
natur, kultur och historia**

Prel datum: 22–29 juli 2025.

Intresseanmälan!

**En färd genom historien
– det okända Aragonien med
Thomas Gustafsson**

Prel datum: 16–22 september 2025.

Intresseanmälan!

Svenskbygden i Estland

– på upptäcktsfärd bortom Tallinn med SGS

Kuressaare Slott. Foto: Evolumina/Visit Estonia

På den här resan kliver vi rätt in i Estlands brokiga historia och letar rätt på minnesrika orter med svensk anknytning. Det är alltid lika fascinerande att upptäcka mänskliga öden och historiska platser med starka band till Sverige. En resa med fokus på kultur och historia, men också livet idag på andra sidan Östersjön. Svensktalande färdledare, inträden och helpension ingår.

DAG 1: Kvällsfärja från Stockholm till Tallinn genom Stockholms vackra skärgård. Välkomstmiddag och föredrag "Estlandssvenskarnas historia". Övernattning i bekväma A-hytter med fönster.

DAG 2: Uppgraderad frukost innan vår guide möter oss i Tallinn. På ön Moon besöker vi ett av Estlands främsta naturminnesmärken, kratern från Kaali meteoriten. Därefter välbevarade Kuressaare slott från 1200-talet på Ösel. Middag och spa på Georg Ots Spa Hotel direkt vid havet.

DAG 3: Färja till Dagö. Här fanns Kärrdal, en svensk by med 35 gårdar fram till 1810. Hör berättelsen om Ristimägi, täckt med olika kors med anknytning till deportationen av svenskar från Reigi 1781, platsen som hade varit svenskarnas hem i minst 400–500 år. Besök på Storhovet, godset tillhörande Jacob de la Gardie som ägde ön på 1600-talet. På Vaemla historiska ullfabrik finns fina ullvaror att köpa. Övernattning i pittoreska Hapsal, estlandssvenskarnas huvudstad. Middag och spa på Hestia Hotel Hapsal.

DAG 4: Före andra världskriget var Ormsö tillsammans med Nuckö centrum för

estlandssvenskarna. Rundtur till svenskbyarna innan lunch. På gravgården finns världens största samling av solkors. Vi besöker Paersgård, en traditionell estlandssvensk gård med vasstak och rökbastu som presenterar livet på Ormsö under 1900-talets första hälft. Middag och spa på Hestia Hotel Hapsal.

DAG 5: Stadsrundtur i Hapsal och ett besök på Aibolandmuseet. Dess 20 meter långa broderade tapet visar estlandssvenskarnas tusenåriga historia. Därefter Nuckö kyrka med både Gustav Adolfs och kung Carl XVI Gustavs underskrifter på dess stenar.

Vi fortsätter till Padise, Cisterciensordens historiska kloster och Padise herrgård som har återställts av släkten Karl von Ramm. Promenad till Keila vattenfall. Middag och övernattning i centrala Tallinn.

DAG 6: Stadsrundtur i den bäst bevarade medeltida staden i norra Europa. Vi ser bl.a. svenska S:t Mikaelsskyrkan och Gustav Adolf gymnasium som grundades 1631. Efter lunch utforskar vi Tallinn på egen hand. Avskedsmiddag och övernattning på Tallink, i A-hytt.

DAG 7: Innan ankomst till Stockholm buffetfrukost i den mindre, lite lugnare restaurangen.

FÄRDLEDARE ALEXANDRA WIDL: Jag levde många år i Stralsund, en viktig plats i svenska Pommern. Det var här som mitt intresse för svenskminnen utanför dagens gränser väcktes och som slutligen förde mig till de svenska bygderna i Estland. En upplevelse jag gärna vill dela med er!

Padis kloster var ett cisterciensklöster som grundlades 1281. Foto: Monica Larsson

*Kaalikratern är den största av nio nedslagskratrar i byn Kaali på ön Ösel. Forskare har daterat förbränt växtmaterial kring kratern till sannolikt 1530–1450 f.Kr., vilket ger en ålder på omkring 3 500 år.
Foto: Monica Larsson*

Pris: 18 300 kr/person. Enkelrumstillägg: 4 300 kr
Datum: 2–8 september 2024. **Antal deltagare:** 20–28 SGS-are
Bokning och mer information:
 Grönlandsresor, info@gronlandsresor.se, tel 08-556 269 70

Sydgrönland

– en resa fylld med natur, kultur och historia

Följ med på en historisk resa som tar dig tillbaka till 900 talet när Erik den röde bosatte sig i Brattahlíð på Södra Grönland. Vi lär oss om livet på den tiden och ser både ruinerna och en flott rekonstruktion av ett långhus från tiden Erik den röde bodde där.

På denna resa träffar vi människor som bor och verkar här. Vi besöker nutida fårgårdar, men samtidigt besöker vi de historiska platserna kombinerat med att uppleva den spännande naturen runt omkring oss.

Sydgrönland skiljer sig tydligt från resten av landet, klimatet är betydligt mildare, det ligger ingen is på havet om vintern men under försomrarna lyser fjordarna vita av packis. Här bedrivs fåruppfödning och en del jordbruk. Landskapet präglas av höga fjäll

kring de inre delarna av fjordarna och skärgård utanför kusten. Här tog ett isländskt nybyggarsamhälle form kring år 1000 och lämningarna kan idag ses över hela Sydgrönland. Dagens gårdar är oftast placerade på samma platser som Nordbornas – det finns tydliga paralleller mellan deras och de nuvarande lantbrukspionjärernas projekt.

År 2017 blev fem kärnområden i södra Grönland inskrivna på UNESCOs världsarvslista. De representerar ett unikt landskap och fascinerande historia av jordbruket i Arktis, från Inuits och Vikingarnas bosättning till dagens grönländska fårbönder. Hvalsey, Igalliku och Qassiarsuk är 3 av UNESCO-platserna tillsammans med södra Grönlands färgglada stad Qaqortoq.

Ställen vi planerar att besöka: Narsarsuaq, Igaliko (Gardar), Qassiarsuk (Brattalid), Qaqortoq, Uunartoq, Fårgårdar, Hvalsøy, Skinngarveri, Isfjorden

Reseledare Monica Larsson, var under 6 år bosatt i Grönland och har arbetat med turistnäringen på Grönland i drygt 25 år. Hon har en passion för matlagning, spännande grönländska skrönor och berättelser.

“Trots att jag jobbat med Grönland i så många år så finns det så otroligt mycket mer att upptäcka. Det blir spännande med en resa med fullt fokus av Sydgrönland!”

Preliminär pris: 50 000 (resan kommer att innehålla, flyg, boende, helpension, utflykter, studiebesök mm).

Preliminärt datum: 22–29 juli 2025 (8 dagar)

Antal deltagare: 9–11 SGS-are

Bokning och mer information: Grönlandsresor, mejl info@gronlandsresor.se, tel 08-556 269 70

Resans pris och detaljerat program kommer att vara klart cirka 1 år före avresa.

En färd genom historien

– det okända Aragonien med Thomas Gustafsson

Hotel Monasterio de Boltaña är vår bas de fyra första dagarna då vi utforskar de aragonska Pyrenéerna.

Efter den uppskattade resan till Andalusien, Gibraltar och Ceuta 2021 är vi glada att kunna presentera en ny spännande spanienresa med Thomas Gustafsson som ciceron. Tillsammans med Thomas har vi tagit fram en unik resa för SGS, en vindlande historisk färd genom en bortglömd region som har så mycket att erbjuda sina besökare. Denna glesbefolkade del av Spanien bjuder inte bara på historiskt intressanta sevärdheter. Här finns en vacker och varierande natur och vi kommer att uppleva såväl Pyrenéernas grönskande bergslandskap som det torra och ödsliga högsåttlandskapet, vilket återspeglas i flera av Francisco de

Goyas målningar. Alla som rest med Thomas tidigare vet att han lägger vikt vid god mat och dryck. I Aragonien njuter vi av lokala viner, smakrika fårostar och naturligtvis tapas! Vår historiska resa tar oss genom många olika tidsepoker då vi bland annat utforskar grottan Cueva de las Güixas - bebodd redan under förhistorisk tid, den storslagna järnvägsstationen i Canfranc från tidigt 1900-tal, klostret San Juan de la Peña - kungariket Aragons vagg, välbevarade medeltida byar som Aínsa, konstnären Goyas födelsehus i Fuendetodos och ett gripande besök i ruinstaden Belchite, vilket ger oss en inblick i spanska inbördeskrigets vanvett. Vi bor

*Resan avslutas
med två nätter på
den spektakulära
Paradoren Alcañiz
i de södra delarna
av Aragonien.*

bekvämt och bra på hotell där vi kan känna historiens vingslag. Fyra nätter i ett ombyggt kloster från 1600-talet i hjärtat av de aragonska Pyrenéerna vid foten av Ordesa nationalpark och två

nätter på den spektakulära Paradoren i Alcañiz, belägen på toppen av Cerro Pui Pinos till hälften ett kloster och till hälften slott med anor från 1200-talet.

Ciceron och färdledare är spanienkännaren Thomas Gustafsson

Genom vår mycket uppskattade färdledare, Thomas Gustafsson, får vi en spanienupplevelse utöver det vanliga. Thomas är journalist, författare och Sveriges främsta Spanienkännare. Han har bott och arbetat halva livet i Spanien och skrivit en rad böcker om landet med olika teman som, reseguider, folkfester och traditioner, det spanska köket, politik och samhälle samt flera verk med historiskt fokus, bland annat den hyllade boken "Spanien: En färd genom historin".

Budgeterat pris: 35 000 – 45 000 kr

Preliminärt datum: 16 – 22 september 2025 (7 dagar)

Antal deltagare: 20 - 25 SGS-are

I det budgeterade priset ingår: Flygresor Stockholm – Barcelona t/r, 6 nätter på historiska hotell av hög klass, halvpension med frukost och middag samt två luncher, alla utflykter och besök, vid behov lokalguide samt Thomas Gustafsson som ciceron under hela resan.

För information och intresseanmälan: Gränslösa Resor, mejl info@granslosaresor.se, tel 0151-209 00

Resans pris och detaljerat program kommer att vara klart 10–11 mån före avresa.

Det finns många
transportmedel,
cykeln/motor-
cykeln är ett...

